

MENO
VETRA

PATRICK
ROTHFUSS

AKTUELL

Dielo je autorsky chránené. Všetky práva, najmä rozmnožovať a rozširovať, rovnako ako právo prekladu sú vyhradené. Žiadna časť tohto diela sa nesmie bez písomného súhlasu majiteľa autorských práv reprodukovat', spracovávať, rozmnožovať alebo rozširovať vo forme fotokópií, mikrofilmu alebo inej metódy použitím elektronických systémov ukladania do pamäti.

Tato kniha je fikcia. Všetky postavy, mená, charaktery, miesta a udalosti sú dielom autorkinej fantázie a akákoľvek podobnosť so skutočnými osobami žijúcimi alebo mŕtvymi, obchodnými záležitosťami, udalosťami alebo miestami je celkom náhodná.

Patrick Rothfuss: Meno vetra

Z anglického The Kingkiller Chronicle, Book #1: Day One: The Name of the Wind, ktorý vydalo vydavateľstvo Gollancz, an imprint of the Orion Publishing Group Ltd, London, Great Britain

Copyright © 2007 by Patrick Rothfuss

All rights reserved
Všetky práva vyhradené

Translation © Michal Jedinák
Redakčne upravila: Adriana Oravcová

Jacket Illustration by Sam Weber
Cover design © The Orion Publishing Group
Maps by Nathan Taylor
Design © by MARGO 2018

Zalomenie do strán PRO 2, a. s., Bratislava
Tlač: Těšínská tiskárna, a. s., Český Těšín
Slovak edition © AKTUELL 2018

ISBN 978-80-8172-035-2

*Venujem mame, ktorá ma naučila milovať knihy
a otvorila mi dvere do Narnie, Pernu a Stredozeme.*

*A otcovi, ktorý ma naučil, že ak sa do niečoho pustím,
mám sa tomu venovať a spraviť to poriadne.*

POĎAKOVANIE

Rád by som sa poďakoval...

...všetkým, ktorí čítali prvú verziu tejto knihy. Je vás strašne veľa, priveľa na to, aby som vás tu mohol všetkých vymenovať, nie však na to, aby som vám bol všetkým vďačný. Nebyť vašej podpory, nepokračoval by som v písaní. Nebyť vašej kritiky, nezlepšoval by som sa. Nebyť vás, nikdy by som nezvíťazil v...

...literárnej súťaži Nádejní spisovatelia. Nebyť jej seminárov, nikdy by som sa nestretol s tými úžasnými ľuďmi, ktorí sa spolu so mnou ocitli v osemnástej antológii a nestál by som ani zoči-voči...

...Kevinovi J. Andersonovi. Nebyť jeho rád, nikdy by sa neocitol tvárou v tvár...

...Mattovi Bialerovi, najlepšiemu agentovi. Nebyť jeho vedenia, nikdy by som svoju knihu nepredal...

...Betsy Wolheimovej, veľmi milej redaktorky a riaditeľky vydavateľstva DAW. Nebyť jej, nedržali by ste teraz v rukách túto knihu. Možno by ste držali podobnú knihu, táto by však nikdy nevznikla.

A napokon ďakujem pánu Bohageovi, môjmu stredoškolskému učiteľovi dejepisu. V roku 1989 som mu sľúbil, že ho spomeniem vo svojom prvom románe. Svoj sľub som dodržal.

PROLÓG

Tri druhy ticha

O päť bola noc. Hostinec Mílnik sa ponáral do ticha, ktoré pozostávalo z troch častí.

Najnápadnejšiu časť tvorilo prázdne, rezonujúce ticho spôsobené absenciou vecí. Keby vonku fúkal vietor, bolo by počuť jeho kvílenie v korunách stromov, rozhojdal by vývesný štít hostinca na škripajúcich závesoch a zamietol by ticho ako jesenné lístie z cesty. Keby bol hostinec plný alebo by v ňom vysedávalo aspoň pár mužov, vyplnili by ticho rozhovormi a smiechom, vládol by tu ruch a ozývali by sa výkriky, ako je to v podobných podnikoch v nočných hodinách bežné. A keby hrala hudba... lenže nijaká hudba tam, samozrejme, nehrala. Nebola tam žiadna z týchto vecí, a preto pretrvávalo ticho.

Pri jednom rohu baru sa krčila dvojica mužov. Popíjali s tichým odhodlaním a vyhýbali sa vážnym debatám o znepokojujúcich správach. Pridávali tak k veľkému, dutému tichu menšie, rozmrzené. Ich ticho bolo akousi zliatinou či kontrapunktom zvýrazňujúcim veľké ticho.

Tretí druh ticha nebolo jednoduché postrehnúť. Po hodine pozorného načúvania by ste ho mohli začať cítiť v drevenej podlahe a v drsných, nahrubo opracovaných sudoch za barom. Ukrývalo sa v kozube z čierneho kameňa, ktorý udržiaval teplo dávno vyhasnutého ohňa. Nachádzalo sa v bielej ľanovej utierke, ktorá sa pomaly pohybovala po doske barového pultu dopredu a dozadu. Spočívало tiež v rukách muža, ktorý tam stál a leštil mahagónový povrch, hoci ten sa aj tak vo svetle lúčov ligotal.

Muž mal dokonale ryšavé vlasy farby plameňa. V tmavých očiach mal neprítomný pohľad a pohyboval sa s ľahkou istotou človeka, ktorý toho veľa vie.

Hostinec Mílnik patril jemu, a takisto mu patril tretí druh ticha. A tak to bolo správne, lebo jeho ticho bolo najväčším z troch druhov ticha a ďalšie dve boli iba jeho súčasťou. Bolo hlboké a všetko objímajúce ako koniec jesene. Bolo ťažké ako obrovský vyhladený kameň uprostred rieky. Bol to trpezlivý zvuk vydávaný mužom, ktorý čakal na smrť ako odrezaná kvetina.

PRVÁ KAPITOLA

Miesto pre démonov

Bola noc Stínania a v hostinci Míľnik vysedávali obvyklí zákazníci. Päť mužov nebol práve dav, ale aj tak to bolo viac ako za posledné dni.

Starý Cob sa ujal tradičnej úlohy rozprávača a studnice múdrych rád. Muži pri bare popíjali a počúvali. Za dverami zadnej miestnosti stál mladý hostinský, načúval dôverne známemu príbehu a usmieval sa.

„Keď sa Taborlin Veľký prebudil, zistil, že je zamknutý vo vysokej veži. Vzali mu meč a obrali ho o nástroje: o jeho kľúč, mincu aj o sviečku. To však nebolo zo všetkého najhoršie...“ Cob sa významne odmlčal, „... pretože lampy na stenách horeli modrým plameňom.“

Graham, Jake a Shep prikyvovali. Traja priatelia vyrástli na Cobových historkách a svorne sa odmietali riadiť jeho radami.

Cob sa zahľadel na kováčskeho učňa, ktorý bol novším a pozornejším členom jeho malého obecnstva. „Vieš, čo to znamenalo, chlapče?“ Kováčskeho učňa všetci oslovovali „chlapče“ napriek tomu, že bol od všetkých prítomných o chlp vyšší. V malom meste však s najväčšou pravdepodobnosťou zostane „chlapcom“ až do chvíle, kým si nenechá narásť bradu alebo kým kvôli tomuto osloveniu niekomu nerozbije nos.

Mladík pomaly prikývol. „Chandriánci.“

„Presne tak,“ pritakal Cob. „Chandriánci. Každý vie, že modrý oheň je jedným z ich znamení. Takže teraz...“

„Ale ako ho našli?“ prerušil ho chlapec. „A prečo ho nezabili, kým na to mali príležitosť?“

„Mlč! Keď budeš poriadne počúvať, všetko sa včas dozvieš,“ zahriakol ho Jake. „Neprerušuj ho.“

„Len ho nechaj, Jake,“ povedal Graham. „Chlapec je zvedavý. Radšej sa venuj pivu.“

„Už som dopil,“ zavrčal Jake. „Treba mi doliať, ale hostinský namiesto toho vzadu hluší potkany.“ Zvýšil hlas a zabúchal hrnčekom po mahagónovom bare. „Hej! Zomierame tu od smädu!“

Hostinský sa objavil s piatimi čašami piva a s dvoma okrúhlymi, teplými bochníkmi chleba. Potom šikovne dolial pivo Jakeovi, Shepovi a starému Cobovi.

Kým muži večerali, príbeh zostal bokom. Starý Cob odsunul svoju čašu dravým pohybom starého mládenca. Keď dojedol chlieb a vrátil sa k príbehu, ostatní ešte len sfukovali penu z pív.

„Taborlin chcel ujsť, ale keď sa obzrel okolo seba, zistil, že v cele nie sú žiadne okná ani dvere. Naokolo bol iba hladký a tvrdý kameň. Z tohto väzenia ešte nikto nikdy neušiel.“

Lenže Taborlin poznal mená všetkých vecí, a tak ho museli poslúchať. Povedal skale „Rozpadni sa!“ a skala sa rozpadla. Stena sa roztrhla ako kus papiera a cez vzniknutú puklinu mohol Taborlin vidieť oblohu a dýchať svieži jarný vzduch. Postavil sa na okraj, pozrel sa nadol a bez zaváhania vykročil do prázdna...“

Chlapi oči sa rozšírili. „Vylúčené!“

Cob vážne prikývol. „Taborlin padal, nepodliehal však zúfalstvu, lebo poznal meno vetra a vietor ho musel poslúchať. Prehovoril k vetru a ten ho objal a kolísal. Spustil ho na zem jemne ako pierko a postavil ho na nohy s ľahkosťou materinského bozku.“

Len čo sa ocitol na zemi a dotkol sa boku, do ktorého ho bodli, videl, že je to len škrabanec. Možno mal iba šťastie,“ Cob si poklepal prstom po nose. „Alebo to mal na svedomí amulet, ktorý mu visel pod košeľou.“

„Aký amulet?“ spýtal sa dychtivo chlapec s plnými ústami piva.

Starý Cob, spokojný, že môže príbeh rozvinúť, sa na svojom stolci nahol dozadu. „Pár dní predtým stretol Taborlin na ceste drotára. A hoci Taborlin nemal dosť jedla ani pre seba, podelil sa oň so starcom.“

„To bolo od neho múdre,“ pošepkal Graham chlapcovi. „Každý vie, že drotár splatí každú pomoc dvojnásobne.“

„Nie, nie,“ zamrmlal Jake. „Správne je to takto: *drotár splatí každú pomoc dvojnásobne dobrou radou.*“

Hostinský prvýkrát v ten večer prehovoril. „V skutočnosti je to trochu inak,“ povedal, stojac vo dverách za barom.

„Drotárovi jeho časť nedovolí dlhy niesť.“

*Každý obchod splatí raz.
Cudziu pomoc dvojmo zas.
A potupu veľmi rád,
odplatí ti na trikrát.“*

Muži pri bare vyzerali, akoby ich Koteova prítomnosť prekvapila. Do hostinca Mílnik chodievali každú noc Pálenia už celé mesiace a Kote sa do ich rozhovorov nikdy predtým nezapojil. Napokon sa to od neho ani nedalo očakávať. V meste bol približne rok, stále bol teda cudzincom. Kováčsky učeň tu žil od jedenástich rokov a ešte stále o ňom hovorili ako o „tom chlapcovi z Rannisha“, akoby Rannish ani nebol necelých tridsať míľ vzdialeným mestom, ale akousi cudzou krajinou.

„Tak som to počul ja,“ povedal Kote do ticha a v hlase mu bolo cítiť rozpaký.

Starý Cob prikývol, odkašlal si a vrátil sa k príbehu. „Amulet mal hodnotu celého vedra zlatých dukátov, no drotár ho Taborlinovi za jeho láskavosť predal iba za jednu železnú, jednu medenú a jednu striebornú pencu. Amulet bol čierny ako zimná noc a na dotyk studený ako kus ľadu, ale kým ho mal okolo krku, chránil Taborlina pred všetkým zlým. Pred démonmi a podobnými hrôzami.“

„Dnes by som za takú vecičku dal hocičo,“ povedal Shep ponuro. Za celý večer toho vypil najviac, ale nahovoril najmenej. Všetci vedeli, že na jeho farme sa počas poslednej noci Pálenia stalo niečo zlé, no keďže boli jeho dobrými priateľmi, nevypytovali sa ho na podrobnosti. Prinajmenšom nie tak skoro večer, keď boli ešte takmer triezvi.

„Kto by nedal,“ povedal starý Cob uvážlivo a poriadne si odpil.

„Nevedel som, že Chandriánci sú démoni,“ povedal chlapec. „Počul som...“

„Žiadni démoni,“ povedal Jake tvrdo. „Boli to prví šiesti ľudia, čo odmietli Tehluovu voľbu cesty a Tehlu ich zato preklial, aby blúdili po svete...“

„Je to tvoj príbeh, Jacob Walker?“ spýtal sa Cob ostro. „Lebo ak áno, pokojne ho môžeš dokončiť.“

Obaja muži na seba dlho hľadeli. Napokon Jake odvrátil pohľad a zamrmlal niečo, čo mohlo byť ospravedlnením.

Cob sa obrátil späť k chlapcovi. „Chandriánci sú zahalení tajomstvom,“ vysvetlil. „Odkiaľ pochádzajú? Kam sa podejú po tom, čo vykonajú svoje krvavé skutky? Sú to ľudia, ktorí zapredali svoje duše? Alebo démoni? Duchovia? To nikto nevie.“ Cob vrhol na Jakea opovržlivý pohľad. „Aj keď každý chytrák ti bude tvrdiť opak...“

V tomto okamihu sa rozprávanie príbehu znova zmenilo na hašterenie o povahe Chandriáncov, o znameniach, podľa ktorých ostrá-

žití pozorovatelia zistia ich prítomnosť, a o tom, či by amulet dokázal ochrániť Taborlina aj pred lupičmi, divými psami alebo pred pádom z koňa. Keď začala byť debata poriadne vášnivá, dvere hostinca sa rozrazili.

Jake tým smerom obrátil hlavu. „Ideš ako na zavolanie, Carter. Povedz týmto hlupákom, aký je rozdiel medzi démonom a psom. Každý vi...“ Jake sa zarazil uprostred slova a vybehol k dverám. „Pre zmlovanie Božie, čo sa ti stalo?“

Carter vstúpil dnu. Jeho tvár bola vo svetle bledá a špinavá od krvi. K hrudi tisol starú sedlovú prikrývku. Mala čudný, nepravidelný tvar, akoby do nej zakrútil zväzok konárikov na podpaľovanie.

Keď to jeho priatelia videli, povyskakovali zo stolcov a ponáhľali sa mu naproti. „Nič mi nie je,“ povedal Carter a pomaly sa pohol do spoločenskej miestnosti. Oči mal rozšírené ako plachý kôň. „Nič mi nie je. Nič mi nie je.“

Zakrútenú prikrývku položil na najbližší stôl. Ozvalo sa tvrdé buchnutie, akoby bola plná skál. Carterov odev bol krížom-krážom rozpáraný hladkými rezmi. Sivá košeľa, poľfkaná tmavou, zlovestnou červeňou, sa mu lepila na telo a visela na ňom ako zdrapy.

Graham sa ho pokúsil usadiť na stoličku. „Pre matku Božiu! Sadni si, Carter. Čo sa ti stalo? Sadni si.“

Carter tvrdošijne pokrútil hlavou. „Vravím, že mi nič nie je. Sú to len povrchové zranenia.“

„Koľko ich bolo?“ spýtal sa Graham.

„Jeden,“ povedal Carter. „Ale nebolo to tak, ako si myslíte...“

„Dofrasa. Čo som ti vravel, Carter?“ vybuchol starý Cob, prekryvajúc zlosťou strach, aký mávajú iba príbuzní a blízki priatelia. „Celé mesiace ti vtíkam do hlavy, aby si sa nepotuloval sám. Ani len do Baednu. Je to nebezpečné.“ Jake zľahka potľapkal starého muža po ramene, aby ho upokojil.

„Len sa posad,“ povedal Graham, ktorý sa stále pokúšal vtlčiť Cartera na stoličku. „Vyzlečieme ťa z košele a očistíme.“

Carter pokrútil hlavou. „Nič mi nie je. Som trocha porezaný, ale väčšina krvi je Nellina. Skočilo to na ňu. Zabilo ju to asi dve míle od mesta, za starým kamenným mostom.“

Po tejto správe nasledovalo hrobové ticho. Kováčsky učeň zúčastnene položil ruku na Carterovo plece. „Dočerta, to je kruté. Bola krotká ako baránok. Keď si ju priviedol na podkutie, nikdy neskúšala hrýzt alebo kopať. Bol to najlepší kôň v meste. Dopekla. Je mi to...“ odmlčal sa. „Dopekla. Nevieam, čo na to povedať,“ bezmocne sa rozhladal.

Cobovi sa konečne podarilo striasť Jakeovu ruku. „Hovoril som ti to,“ opakoval a mieril na Cartera roztraseným prstom. „Vonku sa po-

tulujú ľudia, ktorí by ťa zabili aj pre pár pencí, niečo pre koňa s povozom. Čo spravíš teraz? Odtiahneš ho sám?“

Na chvíľu sa rozhostilo rozpačité ticho. Jake a Cob na seba zazerali, zatiaľ čo ostatní nevedeli, ako upokojiť priateľa.

Hostinský sa opatrne pritočil, aby nenarušil ticho. S plnými rukami vrtko obišiel Shepa a na vedľajšom stole začal rozkladať rozličné veci: misu s horúcou vodou, nožnice, čistú ľanovú tkaninu, sklenené poháre, ihlu a črevo.

„Keby ma počúval, nikdy by sa to nestalo,“ zamrmlal starý Cob. Jake sa ho pokúsil upokojiť, ale Cob mu odstrčil ruku. „Len vravím, ako to je. Nelly je čertovská škoda, ale keď nebude počúvať, čo mu hovorím, môže skončiť rovnako. Títo ľudia nemajú zľutovanie a druhýkrát nemusí mať toľko šťastia.“

Carter zovrel pery. Natiahol ruku a potiahol za okraj skrvavenej prikrývky. To, čo bolo dnu, sa prevrátilo a zachytilo sa v tkanine. Carter trhol silnejšie, na čo sa ozval rachot, akoby na stôl vysypal za vreca okruhliakov.

Bol to pavúk veľký ako koleso na voze a čierny ako sadza.

Kováčsky učeň vyskočil, zaspätkoval, narazil do stola, prevrátil ho a sám takmer spadol na podlahu. Výraz na Cobovej tvári ochabol. Grahamovi, Shepovi a Jakeovi sa z hrdiel vydrali nesúvislé vystrašené výkriky a všetci traja odskočili od stola, rukami si chrániac tvár. Carter nervózne o krok cúvol. V miestnosti zavládlo ticho, chladné ako studený pot.

Hostinský sa zamračil. „Tak ďaleko na západ sa ešte nemohli dostať,“ povedal tlmene.

Keby nebolo úplné ticho, zrejme by ho nikto nezačul. Všetky oči sa odvrátili od vecí na stole a nemo sa upreli na červenovlasého muža.

Prvý sa ozval Jake. „Ty to poznáš?“

Hostinský mal v očiach neprítomný pohľad. „Scrael,“ povedal rozrušene. „Myslel som si, že hory...“

„Scrael?“ prerušil ho Jake. „Pre Boha živého, Kote! Chceš povedať, že si sa s tým už stretol?“

„Čože?“ Ryšavý hostinský sa strhol, akoby si práve spomenul, kde je. „Ach, nie. Samozrejme, že nestretol.“ Všimol si, že iba on jediný stojí iba na dĺžku ruky od čiernej veci, a ustúpil do primeranej vzdialenosti. „Len som o nich počul.“ Muži naňho upierali zrak. „Pamätáte sa na toho obchodníka, čo sa tu zastavil asi pred dvoma jedenástimi?“

Prikývli. „Ten bastard sa mi pokúsil predať pol libry soli za desať pencí,“ povedal Cob automaticky, asi po stýkrát opakujúc tú istú ponosu.

„Bodaj by som bol z nej trochu kúpil,“ zamrmlal Jake. Graham bez slova prikývol.

„Bol to prašivý pes,“ zaprskal Cob. Len čo použil obľúbenú nadávku, trochu sa mu uľavilo. „Keby bolo najhoršie, zaplatil by som dve pence, ale desať je zlodejina.“

„Ak je tých vecí na ceste viac, tak ani nie,“ povedal Shep pochmúrne. Všetky pohľady sa obrátili späť k veci na stole.

„Hovoril, že o nich počul rozprávať neďaleko Melcombu,“ povedal Kote rýchlo, sledujúc tváre mužov pozorujúcich vec na stole. „Myslel som, že chce len zdvihnúť ceny.“

„Čo ešte hovoril?“ spýtal sa Carter.

Hostinský sa na chvíľu zamyslel a potom mykol plecami. „Nepočul som všetko. V meste sa zastavil iba na niekoľko hodín.“

„Nemám rád pavúky,“ povedal kováčsky učeň. Držal sa na druhej strane stola, dobrých pätnásť stôp ďaleko. „Zakryte to.“

„To nie je pavúk,“ povedal Jake. „Nemá oči.“

„Ani ústa,“ poznamenal Carter. „Ako to žerie?“

„A hlavne čo to žerie?“ spýtal sa Shep zlovestne.

Hostinský nevedel od veci na stole odtrhnúť pohľad. Nahol sa bližšie a natiahol ruku. Ostatní ustúpili ešte ďalej od stola.

„Pozor,“ povedal Carter. „Nohy má ostré ako nože.“

„Skôr ako žiletky,“ poznamenal Kote. Prstami sa dotkol scraelovho nevýrazného čierneho tela. „Sú hladké a tvrdé ako z keramiky.“

„Nebabri sa s tým,“ povedal kováčsky učeň.

Hostinský opatrne chytil oboma rukami jednu dlhú, hladkú nohu a pokúsil sa ju zlomiť ako prút. „Nie ako z keramiky,“ opravil sa. Oprel nohu tvora o hranu stola a celou váhou sa na ňu zavesil. Noha sa s ostrým prasknutím zlomila. „Skôr ako z kameňa.“ Pozrel na Cartera. „Kde sa vzali všetky tieto praskliny?“ ukázal na tenké čiary križujúce hladký čierny povrch tela.

„Spadla naň Nelly,“ povedal Carter. „Zoskočilo to zo stromu a začalo sa to na ňu šplhať, pričom sa do nej zarezávalo nohami. Bolo to strašne rýchle. Sotva som si stihol uvedomiť, čo sa deje.“ Carter sa konečne podvolil Grahamovmu naliehaniu a zviezol sa na stoličku. „Nelly sa zaplietla do postroja, spadla na tú potvoru a dolámala jej pár nôh. Potom sa to začalo štverať po mne.“ Prekrížil si ruky pred hrudníkom a striasol sa. „Podarilo sa mi to zhodiť a dupal som po tom ako šialený. A potom sa to na mňa vrhlo znova...“ Odmlčal sa, tvár mal sinavú.

Hostinský pokračoval v skúmaní tvora a sám pre seba prikyvoval. „Žiadna krv. Žiadne orgány. Vnútro má vyplnené sivou hmotou.“ Strčil do tvora prstom. „Celkom ako huba.“

„Pri Tehluovi, nechaj to na pokoji,“ zaprosil kováčsky učeň. „Pavúkmi niekedy trhá aj po smrti.“

„Len sa počúvajte,“ povedal Cob jedovato. „Pavúky nedorastajú do veľkosti svine. Viete, čo to naozaj je?“ Obzrel sa dokola a každému sa na okamih zahľadel do očí. „Je to démon.“

Pozreli na rozdrveného tvora. „Ale no tak,“ zaprotestoval Jake skôr zo zvyku ako z presvedčenia. „Veď to nie je...“ Spravil neurčitý pohyb rukami. „To nemôže...“

Vedeli, čo chce povedať. Samozrejme, že démoni existovali. Ibaže tí boli skôr niečo ako Tehluovi anjeli. Ako hrdinovia a králi. Patrili do rozprávok. Nepatrili *sem*. Taborlin Veľký zničil démonov tak, že privolal oheň a blesky. Tehlu ich lámal holými rukami a posielal ich so skučaním do bezmennej prázdnoty. Ale aby na nich narazil váš priateľ z detstva cestou do Baedn-Brytu, to bolo absurdné.

Kote si rukou prehrabol červené vlasy a prehovoril do ticha. „Je iba jeden spôsob, ako to zistiť,“ povedal a siahol do vrečka. „Pomocou železa alebo ohňa.“ Vybral vydúvajúci sa kožený mešec.

„A Božieho mena,“ zdôraznil Graham. „Démoni majú strach z troch vecí: z chladného železa, čistého ohňa a svätého Božieho mena.“

Ústa hostinského sa zovreli do tenkej čiary, ale nezamračil sa. „Iste,“ povedal, keď vyprázdnil obsah mešca na stôl a hrabol prstom medzi porozhadzované mince. Boli tam ťažké strieborné hrivny a tenké strieborné osminky, medené šestáky, zlomené polpence a železné grajciare. „Nemá niekto päťák?“

„Grajciar by mal stačiť,“ povedal Jake. „Je zo solídneho železa.“

„Nepotrebujem solídne železo,“ povedal hostinský. „Grajciar obsahuje priveľa uhlíka. Je to skoro oceľ.“

„Má pravdu,“ povedal kováčsky učeň. „Až na ten uhlík. Na výrobu ocele sa používa koks. Koks a vápno.“

Hostinský na chlapcove slová zdvorilo prikývol. „Ty to vieš najlepšie, mladý majster. Je to tvoje živobytie.“ Jeho dlhé prsty konečne našli v kôpke mincí železný päťák. „Tu ho máme,“ zdvihol ho.

„Čo to spraví?“ spýtal sa Jake.

„Železo zabíja démonov,“ povedal Cob neisto, „ibaže tento je už mŕtvy. Možno sa nič nestane.“

„To hneď zistíme.“ Hostinský si všetkých krátko premeral pohľadom. Potom sa odhodlane obrátil späť k stolu a muži ustúpili o ďalší krok.

Kote pritisol železný päťák na čierny bok tvora a vzápätí sa ozval krátky, ostrý, praskavý zvuk, podobný pukotaniu borovicového polena v ohni. Muži sa strhli, no keď videli, že čierna vec sa ani nepohla, upokojili sa. Cob a ostatní muži si vymenili neisté úsmevy, ako

chlapci naplašení strašidelným príbehom. Keď sa však miestnosť začala plniť sladkastým, štiplavým zápachom hnijúcich kvetín a spálených vlasov, úsmevy im skysli.

Hostinský položil päťák s ostrým klapnutím na stôl. „Tak to by sme mali,“ povedal a utrel si ruky do zástery. „A čo teraz?“

O niekoľko hodín neskôr stál hostinský na prahu Mílnika a spokojným pohľadom blúdil v tme. Svetlo lúčov, prenikajúce oknami hostinca, osvetľovalo prach na ceste a dvere vyhne na druhej strane cesty. Nebola široká, ani často používaná. Na rozdiel od iných ciest nepôsobila dojmom, že niekam vedie. Hostinský sa zhlboka nadýchol jeseňného vzduchu a nepokojne sa poobzeral, akoby na niečo čakal.

Hovoril si Kote. Meno si vybral po dôkladnej úvahe, keď sa tu usadil. Nové meno si zvolil hlavne zo zvyčajných dôvodov – a tiež z niekoľkých nezvyčajných –, jedným z nich bola aj skutočnosť, že mená považoval za dôležité.

Na bezmesačnej oblohe, v hlbokkej zamatovej tme žiarili tisíce hviezd. Poznal ich všetky, aj s ich príbehmi a menami. Poznal ich dôverne ako vlastné ruky.

Kote sklopil zrak, vzdychol si a vrátil sa do hostinca. Zamkol dvere a zatvoril okenice na širokých oknách, akoby chcel získať odstup od hviezd a od ich mien.

Sústredene zametal podlahu, nevynechajúc žiaden kút. Trpezlivými, úspornými pohybmi umyl stoly a bar. Po hodine práce bola voda vo vedre taká čistá, že by sa v nej bez rozpakov umyla ktorákoľvek dáma.

Napokon odtiahol stolček za barom a pustil sa do leštenia nepreberného množstva fliaš porozkladaných medzi dvoma obrovskými sudmi. Túto prácu nevykonával ani zďaleka tak pozorne a úsporne ako ostatné, a čoskoro bolo zrejmé, že leštenie je iba zámienkou, aby sa mohol niečoho dotýkať. Dokonca si trochu pohundrával, hoci si to neuvedomoval – inak by s tým ihneď prestal.

Keď v dlhých, kultivovaných rukách obracal fľaše, dôverne známe pohyby spôsobili, že niekoľko vrások únavy na jeho tvári sa vyhladilo, takže vyzeral mladší, ani nie na tridsať – toľko by mu nikto zďaleka nehádal. Bol primladý na hostinského. Bol primladý na toľko unavených vrások.

Kote vyšiel po schodoch a otvoril dvere. Izbu mal zariadenú jednoducho, takmer ako príbytok mnícha. Dnu boli dve stoličky, malý stôl a uprostred izby stál kozub z čierneho kameňa. Zvyšný nábytok tvorila jediná úzka posteľ, pred ktorou ležala veľká tmavá truhlica. Steny aj podlaha boli holé.

Z chodby sa ozvali kroky a vzápätí vošiel dnu mladý muž s pariacou sa misou duseného mäsa, voňajúcou korením. Mladík bol tmavý a sympatický, mal živý úsmev a prešibané oči. „Takto neskoro si nekončil už celé týždne,“ povedal, keď mužovi podával misu. „Dnešný večer musel byť plný zaujímavých príbehov, Reshi.“

Reshi bolo ďalšie z hostinského mien – vlastne skôr prezývka. Pri jej vyslovení sa mu ústa skrivilo do úsmevu a zvalil sa na hlbokú stoličku pred kozubom. „Čo si sa dnes naučil, Bast?“

„Dnes som sa naučil, že veľkí milovníci majú lepšiu zrak ako veľkí učenci, majstre.“

„A to už prečo?“ spýtal sa Kote. V hlase mu zaznelo pobavenie.

Bast zatvoril dvere a posadil sa na druhú stoličku, tvárou k svojmu majstrovi a k ohňu. Jeho pohyby boli neobyčajne jemné a elegantné, skoro tanečné. „Pretože všetky poriadne knihy sú uložené vo vnútri, kde je zlé svetlo, Reshi, zatiaľ čo pôvabné dievčatá človek nájde skôr pod jasným slnkom, a preto ich možno študovať bez rizika, že si človek poškodí zrak.“

Kote prikývol. „Ibaže mimoriadne bystrý študent by si mohol vziať knihu von a vzdelávať sa bez strachu, že jeho milovaný dar videnia postihne ujma.“

„Pomyslel som si to isté, Reshi, keďže som, samozrejme, výnimočne bystrý žiak.“

„Samozrejme.“

„Len čo som však našiel vhodné miesto na čítanie, objavila sa tam dievčina, ktorá ma od vzdelávacej činnosti odvieďa,“ zakončil Bast kvetnato.

Kote vzdychol. „Nemýlim sa, keď usudzujem, že sa ti dnes nepodarilo prečítať ani jednu stranu z *Celum Tinure*?“

Bastovi sa podarilo zatvárať trochu zahanbene.

Kote, hľadiac do plameňov, sa neúspešne pokúsil nasadiť prísny výraz. „Ach, Bast, dúfam, že bola rozkošná ako letný vánok v tieni. Dobrý učiteľ by niečo také nemal povedať, ale ja sa z toho teším. Práve teraz nemám chuť na dlhé lekcie.“ Chvíľu bolo ticho. „Dnes večer napadol Cartera scrael.“

Bastov úsmev opadol ako popraskaná maska. Jeho tvár zostala zrazená a bledá. „Scrael?“ Zdvihol sa zo stoličky, akoby chcel vziať nohy na plecia, potom sa rozpačito zamračil a prinútil sa znova posadiť. „Odkiaľ to vieš? Kto našiel telo?“

„Nie je mŕtvy. Priniesol ho so sebou – napadol ho iba jeden.“

„Dobre vieš, že scraelovia nechodia osamote,“ povedal Bast nevýrazne.

„Viem,“ povedal Kote. „No napriek tomu Cartera napadol iba jeden.“

„A on ho *zabil*?“ nešlo Bastovi do hlavy. „Potom to nemohol byť scrael. Možno...“

„Bol to scrael, Bast. Videl som ho.“ Kote sa na mladíka vážne pozrel. „Carter mal jednoducho šťastie. No aj tak to poriadne schytil. Narátal som štyridsaťosem stehov. Minul som naňho takmer celé črevo.“ Kote vzal do rúk misu s jedlom. „Keby sa niekto vypytoval, povedz, že môj starý otec sprevádzal karavány a naučil ma, ako sa majú čistiť a zašívajú rany. Dnes boli príliš šokovaní, aby im napadlo spýtať sa na to, ale zajtra môže niektorých premôcť zvedavosť. A to nepotrebujem.“ Fúkol do misy a tvár mu zmizla v oblaku pary.

„Čo si spravil s telom?“

„Ja som nespravil nič,“ zdôraznil Kote. „Ja som iba hostinský a s takýmito vecami nemám skúsenosti.“

„Reshi, nemôžeš im predsa dovoliť, aby to zbabrali.“

Kote vzdychol. „Vzali ho ku kňazovi, a ten sa, hoci z nesprávnych dôvodov, postaral o všetko potrebné.“

Bast otvoril ústa, ale skôr, ako niečo povedal, Kote pokračoval. „Hej, dozrel som, aby bola jama dosť hlboká. Dal som pozor, aby dali do ohňa jarabinu. Oheň bol dostatočne silný a scrael horel dosť dlho, kým ho zakopali. A samozrejme, že som dal pozor, aby si z neho nikto nevzal kúsok na pamiatku.“ Zachmúril sa, až sa mu obočie v strede spojilo. „Nie som idiot, jasné?“

Bastovi sa viditeľne uľavilo a o niečo pokojnejšie sa usadil na stoličke. „Viem, že nie si idiot, Reshi. Títo ľudia však bez cudzej pomoci netrafia ani na latrínu.“ Na okamih sa zamyslel. „Nechápem, ako mohol byť iba jeden.“

„Možno pokapali pri prechode cez hory,“ uvažoval Kote. „Všetci okrem tohto.“

„Teoreticky je to možné,“ pripustil Bast zdráhavo.

„Alebo to spôsobila tá búrka pred pár dňami,“ poznamenal Kote. „Kedysi sme takým hovorili prevracače vozov. V tom vetre a daždi sa jeden z nich mohol oddeliť od ostatných.“

„Tá prvá možnosť sa mi páčila viac, Reshi,“ povedal Bast znepokojene. „Traja alebo štyria scraelovia by týmto mestom prešli ako... ako...“

„Ako nahriaty nôž maslom?“

„Skôr ako niekoľko horúcich nožov cez niekoľko tuctov farmárov,“ povedal Bast sucho. „Títo ľudia sa nevedia brániť. Stavím sa, že v celom meste je najviac šesť mečov. Niežeby v prípade útoku scraelov meče boli na niečo dobré...“

Nastala dlhšia odmlka, počas ktorej obaja muži premýšľali. Po chvíli Bast znervóznel. „Máš nejaké novinky?“

Kote pokrútil hlavou. „K novinkám sa nestihli dostať. Keď sa objavil Carter, ešte stále rozprávali príbehy. Už to, že sa mu ich podarilo prerušiť, niečo znamená. Zajtra sa vrátia. Aspoň budem mať čo robiť.“

Kote strčil bez záujmu lyžicu do misy. „Mal som scraela od Cartera kúpiť,“ uvažoval nahlas. „Bude potrebovať peniaze na nového koňa. Ľudia zo všetkých končín by sa k nám hrnuli pozeráť na príšeru. Pre zmenu by sa nám zase pohli obchody.“

Bast sa naňho zdesene pozrel.

Kote spravil pohyb rukou s lyžicou, aby ho upokojil. „To bol žart, Bast.“ Slabo sa usmial. „Ale aj tak by taká zmena bola príjemná.“

„Nie, Reshi, *taká* zmena by určite nebola príjemná,“ zdôraznil Bast. „Ľudia zo všetkých končín by sa k nám hrnuli obzerať si príšeru,“ opakoval posmešne.

„Zvýšili by sa nám tržby,“ vysvetľoval Kote. „Prestali by sme leňošiť.“ Znova zalovil lyžicou v mise. „Akákoľvek zmena by bola vítaná.“

Dlho len tak sedeli. Kote sa mračil na misu s jedlom, ale myšlienkami bol ďaleko. „Musíš sa tu strašne nudiť, Bast,“ povedal napokon. „Viem si predstaviť, aké to je.“

Bast mykol plecami. „V meste je niekoľko mladých žien. Hfštka dcér.“ Zaškeril sa ako malý chlapec. „Ja si nejakú zábavu vždy nájdem.“

„To je dobre, Bast.“ Znova sa odmlčali. Kote nabral ďalšiu lyžicu, požul mäso a prehltol. „Chlapi považovali scraela za démona.“

Bast pokrčil plecami. „Možno to tak bude lepšie.“

„Ja viem, preto som sa im to ani nepokúšal vyhovoriť. Ale uvedomuješ si, čo to znamená?“ pozrel sa Bastovi do očí. „Že kováč nebude v najbližších dňoch sedieť so založenými rukami.“

Bastov výraz bol bez emócií. „Aha.“

Kote prikývol. „Nebudem ti zazlievať, ak sa rozhodneš odísť, Bast. Môžeš si nájsť veľa lepších miest.“

Bast sa zhrozil. „Nemôžem odísť, Reshi.“ Neschopný slova niekoľkokrát naprázdno otvoril a zavrel ústa. „Kto by ma učil?“

Kote sa uskrnul a na tvári sa mu odrazil skutočný vek. Pod unavenými vráskami a vyrovnaným výrazom hostinského vyzeral rovnako starý ako jeho tmavovlasý spoločník. „Dobrá otázka,“ ukázal lyžicou na dvere. „Tak bež čítať alebo obťažovať niečiu dcéru. Určite máš na práci zaujímavejšie veci ako ma sledovať pri jedle.“

„Vlastne ani...“

„Strať sa, diabol!“ povedal Kote cez plné ústa so silným temickým prízvukom. „*Tehus antausa eha!*“

Bast vyprskol a jednou rukou urobil obscénne gesto.

Kote prehltol a prešiel na iný jazyk. „*Aroi te denna-leyan!*“